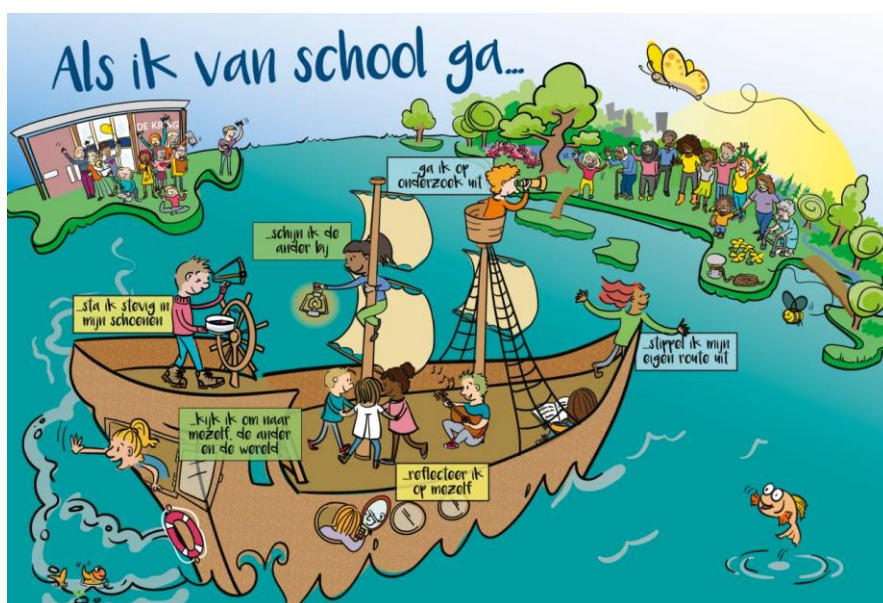

Plan grensoverschrijdend gedrag incl. pestprotocol PCBO De Kring
(vervolg op plan sociale veiligheid PCBO en Kanjertraining)

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Leerling – leerling.....	4
1.1 Protocollen bij grensoverschrijding	4
1.1.1 Protocol schorsen en verwijderen van een leerling.....	4
1.1.2 Seksuele intimidatie	4
1.1.2 Gedrag van een leerling ten opzichte van derden	4
1.1.3 Gedrag van derden ten opzichte van leerling.....	5
Hoofdstuk 2 Leerling – leerling.....	6
2.1. Grensoverschrijdend gedrag	6
2.2. Pestprotocol	7
2.3. Stappenplan grensoverschrijdend gedrag.....	12
2.4. Protocol seksueel grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen.....	13
Hoofdstuk 3: Medewerker - ouders	14
3.1. Protocollen bij grensoverschrijding	14
3.1.1. Echtscheiding.....	14
3.1.2. Seksuele intimidatie	14
3.1.3. Agressieve ouders	15
3.1.4 Stappenplan ouder beschuldigt medewerker	16
Hoofdstuk 4 Meldcode kindermishandeling	17
4.1. Wat is kindermishandeling?	17
4.2. Meldcode.....	17
Hoofdstuk 5: Contactgegevens	18
5.1. Contactpersonen en vertrouwenspersonen	18
5.2. Overige instanties	18

Inleiding

De veiligheid van alle mensen die onze scholen bezoeken of er werkzaam zijn, is een groot goed. Om die veiligheid te garanderen wordt voldaan aan wettelijke richtlijnen in het kader van Arbobeleid, verzuimbeleid, risico- inventarisatie, personeelsbeleid et cetera. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat voor de scholen duidelijk is hoe te handelen in geval van onveilige situaties.

Sociale veiligheid gaat om de veiligheid die mensen ervaren in interactie met elkaar in de dagelijkse schoolsituatie. In dit stuk vind je protocollen en stappenplannen die als handleiding dienen in het geval zich een grensoverschrijdende situatie of pesten voordoet en is een vervolg op ons sociaal veiligheidsplan (herzien 2024).

Zodra dit stuk, of één van de onderliggende protocollen of bijlagen wijzigen, wordt dit digitaal aangepast en aangekondigd via de nieuwsbrief. Het is belangrijk altijd een up-to-date versie van dit stuk(digitaal) op school aanwezig te hebben.

Onze visie, doelen, regels en afspraken vindt u terug in het veiligheidsplan De Kring. Waar in het protocol gesproken wordt over medewerkers, worden die personen aangeduid die bij PCBO Apeldoorn in loondienst zijn. Alle andere mensen worden aangeduid met 'derden'.

Hoofdstuk 1 Leerling – leerling

1.1 Protocollen bij grensoverschrijding

In deze paragraaf staan protocollen (stappenplannen) beschreven die van toepassing zijn wanneer de omgangsregels en/of de schoolregels worden overtreden

1.1.1 Protocol schorsen en verwijderen van een leerling

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- Time-out
- Schorsing
- Verwijdering

In het protocol schorsen en verwijderen staat uitgewerkt uit welke stappen de procedure bestaat. Protocol schorsen en verwijderen, incl. voorbeeldbrieven en sanctieladder verkrijgbaar via kantoor PCBO Apeldoorn.

1.1.2 Seksuele intimidatie

Protocol bij melding ongewenste seksuele handelingen door medewerker.

In het protocol psa staat uitgewerkt uit welke stappen de procedure bestaat.

Na de melding worden de volgende stappen doorlopen:

Fase 1: na de melding

- Melding komt binnen bij de schooldirecteur of wordt direct daar gemeld
- Inschatting maken van ernst in overleg met staffunctionaris HR
- Met medewerker van stichting PCBO afspreken welke vervolgstappen er genomen dienen te worden. Hierbij de stappen volgen zoals beschreven in het protocol PSA

Met medewerker van stichting PCBO afspreken welke vervolgstappen er genomen dienen te worden.

In verband met de juridische gevoeligheid is het hier van wezenlijk belang dat er direct met PCBO Apeldoorn wordt overlegd en alle acties worden afgestemd.

1.1.2 Gedrag van een leerling ten opzichte van derden

Ongewenst gedrag

School verwacht van de leerling dat hij/zij zich houdt aan de algemeen geformuleerde gedragsregels (zie schoolveiligheidsplan). Wanneer een leerling gedrag vertoont dat over de grens van het gewenste gedrag gaat, spreken we van ongewenst gedrag.

1.1.3 Gedrag van derden ten opzichte van leerling

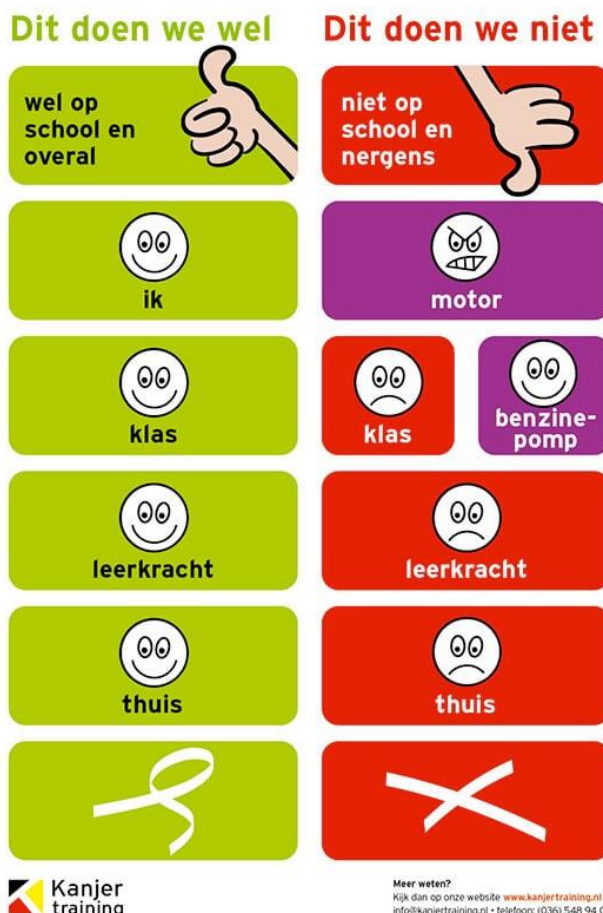
Voor derden (bijvoorbeeld hulpouders, pleinwachtouders, et cetera) gelden de omgangsregels en overige schoolregels. Medewerkers van de school dienen ze hierop te wijzen, zowel vooraf als bij overtreding. Ook voor mensen die in de school uitvoeren vanuit andere instanties (denk aan personeel van een professionele organisatie) geldt dat zij zich tijdens hun werkzaamheden conformeren aan de regels die op school gelden.

Hoofdstuk 2 Leerling – leerling

Dit hoofdstuk handelt over de interactie tussen leerlingen onderling. Iedere school maakt afspraken ten aanzien van de omgang tussen leerlingen. Deze zijn terug te vinden in het veiligheidsplan.

2.1. Grensoverschrijdend gedrag

Wat is grensoverschrijdend gedrag? Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering of – intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam. Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf, en is situationeel/ contextueel en vraagt een eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, werkt bij het andere kind averechts. Toch zijn er wel wat vuistregels te creëren. Een school is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De smileyposter geeft hiervoor een duidelijk kader: het moet goed zijn voor jou en de ander. We willen het vaak wel goed doen, maar het gaat soms wel eens mis.

2.2. Pestprotocol

Iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: pesten

Definitie pesten: Wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen.

Omdat ieder pestgeval weer anders is, staan hieronder een aantal vuistregels die wij hanteren.

1. Denk aan alle rollen binnen het pesten.

a. Wij (het team en de ouders van het kind dat pest) keuren het pestgedrag af en er volgt een consequentie indien het doorgaat. Hierbij wordt pestgedrag omgebogen in positief en betrokken gedrag in de klas.

b. We leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen en een positieve rol te spelen voor elkaar. We leren buitenstaanders (klasgenoten) het pestgedrag niet te bekrachtigen. Kinderen leren een goede vriend te zijn van de pester: help je vriend door hem weg te halen uit het pesten en met hem iets anders te gaan doen (anti-pestposter 2, in het digibordmateriaal). Als omstanders/buitenstaanders niet ingrijpen, stemmen ze impliciet in met pesten.

c. Kinderen die gepest worden oefenen om duidelijk hun grens aan te geven, geen benzine te geven, erbij weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar het aanwezige gezag.

d. Klasgenoten hebben allemaal maatjes. We leren kinderen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen benzine aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.

2. Betrek de context.

a. Het betrekken van ouders bij de normvorming en het groepsproces is van groot belang, dit versterkt het WIJ-gevoel. Kinderen luisteren in de eerste plaats naar hun ouders. Ouders helpen hun kind door met vertrouwen te spreken over klasgenoten, ouders en de school.

b. De groepsnorm is van grote invloed op pesten. De groepsnorm moet zijn dat we onze eigen status/populariteit niet versterken op een manier die ten koste gaat van een ander. Deze groepsnorm wordt versterkt door te werken aan het onderling vertrouwen in de groep.

We leggen de focus daarbij op:

- Wat gaat er goed in de klas?
- Wat willen we verbeteren in de klas?
- Welke kwaliteiten waarderen we bij elkaar?
- Wat wordt ons plan?
- Hoe kunnen we elkaar helpen?

c. Indien nodig, betrekken wij de wijkagent of Stichting Kanjertraining Almere – info@kanjertraining.nl

3. We (team en ouders) letten op de manier waarop we dit doen.

Onze leidraad:

- a. Wij willen dat iedereen zich veilig voelt op school. Er is daarom geen excuus voor wangedrag.
- b. We delen kinderen niet in in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer niet altijd te scheiden zijn en soms een en dezelfde persoon is. Kinderen worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan al snel iets fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als zwak bestempeld, en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht. Hoe dan wel:
- c. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- d. We blijven met respect spreken over en met elkaar.
- e. Wij (ouders en team) geven hierin het goede voorbeeld.

Iedere school heeft een vertrouwenspersoon. Deze persoon heeft de taak advies te geven over de aanpak van pesten en fungeert als klankbord voor collega's met vragen over pesten. Daarnaast is deze persoon verantwoordelijk voor het up to date houden van het pestprotocol en het evalueren van de sociale veiligheid.

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat van belang is: Is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders? Voorbeelden zijn: schaar gooien door de klas, met een mes dreigen, agressie etc.

In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop. Een optie zou dan kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind tegen zichzelf te beschermen. Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven als leerkracht.

Indien er echter geen alternatief is, is het ook de plicht om in te grijpen om gevaar te voorkomen. Dus vechtende kinderen uit elkaar halen nadat je duidelijk hebt gezegd: Uit elkaar nu!

Denk bij schade ook aan herstelrecht:

- Fysiek iets aangedaan: knuffel geven
- Iets stuk gemaakt: koop een nieuwe
- Uitgescholden: excuusbrief schrijven
- Weglopen: tijd inhalen
- Racisme: werkstuk maken over tweede wereldoorlog

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met de ouders van de leerling. Daarbij gaan we op zoek naar; is hier sprake van onwil of onmacht? In beide gevallen verwachten we echter dat ouders het gedrag ondubbelzinnig afkeuren. Doen ouders dit niet, dan gaat deze leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook zal laten zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet. Hieronder wordt dit stap voor stap uitgelegd.

Onmacht versus Onwil

De Kanjertraining heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen, maar het gaat wel eens mis. Dat is niet erg, daar leren ze van. Toch zijn er soms kinderen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Bij sommige kinderen is het moeilijk uit te maken of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperking of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een 'streng' onderscheid in moet worden gemaakt. Dit onderscheid zit door de hele Kanjertraining heen.

Onmacht

Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert het kind er iets van te maken. Zo zijn er kinderen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn leermomenten.

Wat helpt is:

- Met ouders en kinderen moet worden besproken dat onvermogen, beperkingen en omstandigheden geen vrijbrief is voor wangedrag. Ook dit kind moet leren zich fatsoenlijk te gedragen zodat klasgenoten zich veilig voelen. Wanneer ouders tegen hun kind blijven zeggen dat hij/zij er niks aan kan doen, dan krijgt het kind een vrijbrief om zich te misdragen. De inzet, de motivatie, de urgentie is nodig om het kind ander gedrag te leren.
- Een groot deel van kinderen met gedragsproblemen (75%) heeft moeite met het begrijpen van taal. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Pas je taalgebruik dus aan.
- Ouders en leerkrachten geven (op een rustig moment) inzicht in de gevolgen van het gedrag van het kind: "Als je zo doet, gebeurt er dit (kinderen willen niet meer met je omgaan/ kinderen worden bang van jou/we kunnen niet werken in de klas, dus je moet uit de klas". Hierdoor raken kinderen gemotiveerd om anders te reageren. Het reguleren van emoties begint bij de motivatie.
- Ouders en leerkrachten stellen helpende vragen: "Wil jij je zo gedragen? Wil jij dat ik/wij jou zien als...? Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?"
- We geven duidelijke instructie welk gedrag we wel van het kind willen zien. Dus niet wat niet, maar vooral wat wel.
- Kind uit omgeving halen, soms juist bij leerkracht houden.
- Omstanders wegsturen.
- Kind blijft bij de leerkracht, 1 tot 6 weken
- Kind voorbereiden op nieuwe situaties voordat de hele klas instructie krijgt.
- Coachingsgerichte benadering: voordoen is nadoen, "je bent de moeite waard maar dit gedrag kan niet", op zoek gaan naar de oorzaken/triggers, alternatieven bedenken en oefenen hoe je anders zou kunnen reageren
- Leerkracht en ouders vullen de vragenlijst in het Kanjer Volg- en adviessysteem (KanVAS) in. Samen met ouders kunnen we adviezen selecteren die uit het KanVAS komen en een plan van aanpak maken.
- Individuele kinderen die sociaal vastlopen kunnen met hun ouders een ouder-kind training volgen. Ouders kunnen hiervoor kijken op www.kanjertraining.nl. Of ze kunnen worden doorverwezen naar specialistische hulp indien nodig.

Onwil

Heeft een kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert de school grens stellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te willen misdragen. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is cruciaal nu in het gesprek met de ouders expliciet te vragen:

- Keurt u als ouder dit gedrag goed? Wilt u dat uw kind morgen weer zo reageert? Als ouders reageren vanuit "nee, maar...", waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt, zal verwezen worden naar de Smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt. De meeste ouders willen dit niet. De neiging ontstaat soms om alle omstandigheden rondom het kind te gaan aanpassen (beter toezicht, andere kinderen en de leerkracht moeten anders doen). Wanneer het echter om onwil gaat, kan de omgeving helemaal worden aangepast, maar wil het kind zich nog steeds niet fatsoenlijk gedragen. Vandaar deze bovenstaande vraag aan de ouders: Keurt u dit gedrag goed? Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren, dan moeten ouders dat duidelijk tegen hun kind zeggen. School heeft de steun van ouders nodig om hun kind bij te sturen.

In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
- Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden.

"Mijn kind mag slaan" Wat als ouders een andere opvatting hebben over gedrag dan de school? Ouders vinden dat hun kind het recht heeft om agressief voor zichzelf op te komen. Het kind mag zich onfatsoenlijk gedragen ten koste van andere kinderen, leerkrachten, ouders of de school. Kortom, de rode kant van de smileyposter wordt goedgekeurd door de ouders. De ouder wordt nu doorverwezen naar de directie.

Deze maakt duidelijk:

- We hebben alle respect voor de regels die u thuis hanteert, daar bent u immers de baas
- Op school hebben wij aanvullende regels, deze bepalen wij.
- Indien u kiest voor onze school, moet u tegen uw kind zeggen dat hij zich op school aan de schoolregels moet houden.
- Wilt u ons helpen? Als alle kinderen voor zichzelf opkomen op de manier die u wenst, dan kan ik de veiligheid niet garanderen op school. Dat is mijn taak als directie.
- Als u niet wilt dat uw kind zich aan de schoolregels houdt, is er geen plek meer op deze school en moet u zoeken naar een school die beter aansluit bij uw wensen. Tot die tijd wordt er een passende oplossing gezocht die recht doet aan de situatie. Het bestuur moet hierover geïnformeerd worden, zodat school rugdekking heeft.

Bijvoorbeeld:

- Contract opstellen met duidelijke afspraken
- Het kind wordt een of twee klassen hoger of lager geplaatst, in een "oefenklas"
- Het kind is slechts een beperkt aantal uren op school
- Feedbackoefeningen doen

- Consequenties bedenken wanneer leerling het leren belemmert. Bijv. kind wordt opgehaald door ouders als het zich misdraagt. School is immers een leerinstelling en geen opvang.
- Kind blijft bij de leerkracht, 1 tot 6 weken.
- Schorsing binnen de grenzen van de leerplichtwet
- Plaatsing op een andere school

2.3. Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. Benoem het gedrag waar je last van hebt
"Ik zie dat...", "ik hoor dat...."

En wat het met je/de klas doet (gevoel)
"ik merk dat het ...", "ik heb last van...", "ik vind het storend dat..."

2. "Is het je bedoeling om... (wat doet het met je)?" of "wil je daarmee stoppen? (gewenst gedrag benoemen)"

Nee -> "fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"wat spreken we af?"

Ja -> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij **Ja**:

3. Leiderstaal
 - "Kijk me aan", Ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven ...(materiaal)"
 - "Je hebt nu de keus...."

Je luistert naar mij

Consequentie

- Bij consequentie, ook daadwerkelijk uitvoeren
- Dicht bij je laten zitten
 - "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
 - Afkoelplek
 - Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
 - Ouders bellen

4. In beide keuzes een kind-gesprek voeren. (Buiten lestijd, kind eerst laten afkoelen)

Vraag nogmaals naar **BEDOELING**

- "Is het jouw bedoeling om hiermee door te gaan?"
- "Wil jij echt dat ik jou zie als....?"

Onmacht

Nee, ik wil stoppen:

- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders informeren

Onwil

Ja, ik wil doorgaan:

- Ouders bellen voor een gesprek
- kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag af?

Ja

- Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Maak samen een plan
- 2 klassen hoger/lager
- Puppytraining

Ja, maar

- School: stelling nemen
'geen excuus voor wangedrag'
Wilt u dat uw kind...?

Nee

- Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Schorsen
Is dit de juiste school voor u?
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Gedrag verandert niet? Vervangende school

2.4. Protocol seksueel grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen

Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Beoordeel seksueel grensoverschrijdend gedrag nooit als op zichzelf staand. Vaak hangt dit samen met andere interacties, die eerder of tegelijkertijd tussen de leerlingen plaatsvinden. Reageer ook niet afwijzend op ieder seksueel gedrag, vanuit de gedachte dat dat niet acceptabel is op school. Op die manier leren kinderen en jongeren weinig over dit belangrijke ontwikkelingsterrein. Bij bijna iedere situatie van seksueel gedrag geldt voor opvoeders, dus ook voor leerkrachten op school: 'legitimeren en begrenzen'. Maak duidelijk dat seksualiteit iets moois is om van te genieten, maar dat er wel afspraken gelden over wat op school acceptabel is.

Hoofdstuk 3: Medewerker - ouders

Dit hoofdstuk handelt over de interactie tussen medewerkers en ouders

3.1. Protocollen bij grensoverschrijding

In deze paragraaf vindt je protocollen die van toepassing zijn, wanneer de omgangsregels en/of de schoolregels worden overtreden.

- 4.2.1. Echtscheiding
- 4.2.2. Seksuele intimidatie
- 4.2.3. Agressieve ouders
- 4.2.4. Stappenplan ouder beschuldigt medewerker
- 4.2.5. Ouders, overblijfouders en andere vrijwilligers
- 4.2.6. Vermoedens van kindermishandeling (meldcode)

3.1.1. Echtscheiding

Per jaar maken ongeveer 70.000 thuiswonende kinderen mee dat hun ouders uit elkaar gaan. Van de huwelijken in Nederland eindigt momenteel 34% in een scheiding. Bij meer dan de helft daarvan zijn kinderen in het spel. Dat betekent dat 1 op de 6 kinderen in Nederland een scheiding van hun ouders meemaakt. In één week krijgen ongeveer 650 kinderen te horen dat hun ouders gaan scheiden. Scheiding is daarmee een maatschappelijk verschijnsel dat een onmiskenbaar onderdeel vormt van het leven van veel jeugdigen. Ook voor scholen is het daarmee een gegeven waarmee zij regelmatig te maken krijgen in de begeleiding van kinderen. Het is daarom belangrijk dat leerkrachten en schoolleiding goed weten hoe zij hiermee om moeten gaan.

De periode voorafgaand aan een scheiding en als ouders daadwerkelijk uit elkaar gaan, is voor hen, maar zeker ook voor de kinderen een moeilijke tijd. Een scheiding is voor ouders en kinderen een ingrijpende en heftige gebeurtenis. Het is vaak een periode van verdriet, spanning en onzekerheid. Daarnaast moet er ook veel geregeld worden en kunnen er grote veranderingen optreden in het dagelijks leven van een kind, zoals een van de ouders minder zien, een verhuizing, een nieuwe school, weg van vriendjes/ vriendinnetjes, enz. Om het kind op school zo goed mogelijk te begeleiden is het belangrijk dat ook de school goed op de hoogte is van de veranderingen waar het kind mee te maken krijgt, zoals een nieuwe woonsituatie, al dan niet in twee huizen, eventuele nieuwe (samengestelde) gezinnen en natuurlijk de emotionele gevolgen van een scheiding voor het kind.

Wij werken volgens het echtscheidingsprotocol dat is opgesteld door het samenwerkingsverband van de schoolbesturen in de gemeente Apeldoorn. Dit protocol is te vinden op www.swvapeldoornpo.nl

3.1.2. Seksuele intimidatie

Aanranding en verkrachting vormen het uiterste einde van een glijdende schaal. Kenmerkend is een seksueel geladen sfeer waar een persoon aan mee 'moet' doen, ook als diegene er duidelijk niet van gediend is.

De gevolgen van seksuele intimidatie zijn dezelfde als pesten. Het slachtoffer wordt angstig, twijfelt aan zichzelf en meldt zich uiteindelijk ziek.

Tips voor het slachtoffer:

- Laat duidelijk merken dat je er niet van gediend bent
- Maak aantekeningen wanneer er wat gebeurt
- Probeer erachter te komen wie er nog meer last van heeft en of er zich in het verleden soortgelijke problemen hebben voorgedaan
- Praat er met iemand over die je in vertrouwen kunt nemen en die jouw privacy waarborgt, zoals de vertrouwenspersoon, een deskundige bij de ARBO-dienst, de vakbond, een bevriende collega.
- Doe aangifte
- Zoek naar steun vanuit de organisatie (stichting PCBO)

Taak van omstanders

Neem een collega die over seksuele intimidatie klaagt serieus. Probeer feiten te verzamelen, het bij de vertrouwenspersoon aan te kaarten en de collega openlijk te steunen.

Taak van de directeur

Ga met betrokkenen in gesprek. Voer dit gesprek nooit alleen. Leg feiten vast en adviseer de betrokkene aangifte te doen. Indien nodig kun je overgaan op een plein/schoolverbod voor ouders.

3.1.3. Agressieve ouders

Stappenplan:

1. Als je van tevoren inschat dat een gesprek met een ouder kan escaleren, voer het gesprek dan samen met een collega.
2. Als de ouder je overvalt: blijf rustig
3. Waarschuw een collega en roep die erbij. Voer een gesprek altijd met de deur open
4. *Erken de woede van de ouder. Wanneer de ouder zich gehoord voelt neemt de kans op escalatie af.*
 - a. *Blijft de ouder agressief: beëindig direct het gesprek en geef ouders aan dat ze uitgenodigd worden op een nieuwe datum*
 - b. *Wordt de ouder rustig: voer het gesprek verder, samen met een collega. Geef aan dat je melding moet maken van dit incident bij de schooldirecteur*
5. Na afloop: melding maken van het incident bij de schooldirecteur (registratieformulier Agressie & Geweld & seksuele intimidatie of registratieformulier (arbeids-) ongevallen)
6. Indien er sprake is van een ernstig incident: de schooldirecteur geeft dit zo snel mogelijk aan bij het bureau van stichting PCBO. Zij dragen zorg voor de (wettelijk) verplichte melding aan de arbeidsinspectie. Daarnaast begeleiden zij de directeur bij de te nemen stappen richting ouders (het protocol schorsen en verwijderen en mogelijk het protocol PSA is ook hier van toepassing).

Ernstige ongevallen zijn:

 - Als de medewerker, leerling of derde als gevolg van het ongeval overlijdt of ernstig lichamelijk en/of geestelijk letsel oploopt;
 - Als de medewerker, leerling of derde als gevolg van het ongeval schade aan de gezondheid oploopt, die binnen 24 uur leidt tot opname in het ziekenhuis;
 - Als de medewerker, leerling of derde als gevolg van het ongeval schade aan de gezondheid oploopt die (vermoedelijk) van blijvende aard is.
7. Registreren ongeval (wettelijke verplichting). De schooldirecteur is eindverantwoordelijk voor de registratie, maar mag deze delegeren.
8. Nazorg voor collega en evaluatie met het team

9. Overleg eventueel met stichting PCBO over het doen van aangifte

N.B. Het protocol schorsen en verwijderen van een leerling kan ook van toepassing zijn op ouders.

Hoe te handelen als de ouder het heft in eigen hand neemt bij het af te handelen conflict

Als een ouder erg boos is kan hij/zij ertoe overgaan om het heft in eigen handen te nemen.
Stappen:

1. Indien de school op de hoogte is van de explosieve situatie en de voornemens van de boze ouder, moet de school met de betreffende ouder in gesprek. Voer dit gesprek niet alleen.
2. Erken de woede van de ouder.
3. Leg uit dat het niet wenselijk is dat de ouder de situatie zelf gaat oplossen.
4. Probeer samen tot overeenstemming te komen over de stappen die genomen gaan worden
5. Indien de ouder van mening is dat de school in gebreke blijft, wijs de ouder dan op de klachtenregeling
6. Houdt het in de gaten, spreek de ouder regelmatig aan en houd hem/haar op de hoogte van de ontwikkelingen

Indien de ouder het heft in eigen handen heeft genomen op het schoolterrein hanteer de stappen uit het protocol schorsen en verwijderen.

3.1.4 Stappenplan ouder beschuldigt medewerker

Melding komt binnen

- Melding komt binnen bij de schooldirecteur
- De schooldirecteur neemt contact op met de staffunctionaris HR, onderwijskwaliteit of de staffunctionaris communicatie (afhankelijk van de aard van de melding)
- In overleg wordt besloten wat de vervolgstappen zijn

Dergelijke gevallen luisteren juridisch heel nauw. Neem daarom altijd direct contact op met het bestuursbureau van PCBO.

Hoofdstuk 4 Meldcode kindermishandeling

4.1. Wat is kindermishandeling?

Kindermishandeling is elke vorm van bejegening die voor een kind bedreigend of gewelddadig is. Dat kan fysieke mishandeling zijn, maar ook emotionele of psychische mishandeling. Ook verwaarlozing en getuige zijn van huiselijk geweld vallen eronder. Kindermishandeling komt vaak voor in huiselijke kring, door bijvoorbeeld de ouders of verzorgers. Ook andere volwassenen kunnen een kind mishandelen, bijvoorbeeld pedagogisch medewerkers van peuterspeelzalen, leraren of sporttrainers. Mishandeling hoeft niet met opzet te gebeuren. Het kan ook een uiting van machteloosheid zijn. Als ouders of verzorgers de zorg niet meer aankunnen, kan hun gedrag ontsporen, met mishandeling tot gevolg.

4.2. Meldcode

Binnen PCBO Apeldoorn werken we volgens de meldcode kindermishandeling. Om de meldcode te borgen zijn er aandachtfunctionarissen opgeleid. Deze dragen er zorg voor dat de meldcode binnen de school wordt gehandhaafd. De meldcode is na te lezen op de site van het Samenwerkingsverband. www.swvapedoornpo.nl

Hoofdstuk 5: Contactgegevens

In dit hoofdstuk vind je de contactgegevens van personen en organisaties die je kunt raadplegen in geval van grensoverschrijdend gedrag in de school.

5.1. Contactpersonen en vertrouwenspersonen

Vertrouwenspersoon stichting PCBO:
Ingrid Nauta (ingridnauta@gmail.com)

Vertrouwenspersonen PCBO De Kring
Mevr. R. Wientjes (teamlid)
Dhr. S. Andela (teamlid)

Klachtencommissie
Stichting PCBO heeft zich aangesloten bij:
Landelijke klachtencommissie voor het Christelijk onderwijs
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
Telefoon: 070 386 16 97
E-mail: info@klachtencommissie.org

5.2. Overige instanties

CJG Apeldoorn:

Het CJG in Apeldoorn heeft vier laagdrempelige inlooppunten waar (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren terecht kunnen met vragen over opvoeden, opgroeien en gezondheid.

Ouders en kinderen kunnen gratis gebruik maken van informatie en advies rondom opvoeden en opgroeien, d.m.v. (groeps)voorlichting, cursussen en opvoedspreekuren binnen het CJG en in verschillende huisartspraktijken.

Het overgrote deel van de kinderen van 0 - 19 jaar in Apeldoorn wordt binnen het CJG gezien door de JGZ. Jeugdartsen en -verpleegkundigen volgen de ontwikkeling van kinderen. Uitgangspunt is dat kinderen zo gezond en veilig mogelijk opgroeien. Ook ondersteunt de JGZ scholen in het geven van voorlichting over o.a gezonde voeding, seksualiteit, pestgedrag en rouw.

Specifieke vragen rondom opvoeden en opgroeien

Met de meeste kinderen in Apeldoorn gaat het goed. Een kleine groep heeft meer hulp en ondersteuning nodig. Deze gezinnen met opvoedingsvragen (rondom bijvoorbeeld gedrag, opvoeding, echtscheiding of schoolverzuim) kunnen begeleid worden door CJG (ortho)pedagogen. Ook zijn er ambulante jeugd- en gezinswerkers (CJG4kracht) die tijdelijk naast ouders en jongeren in de thuissituatie staan.

Toegang tot specialistische hulp

Een kleine groep kwetsbare kinderen en gezinnen heeft specialistische hulp nodig. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld gezinssituaties te ontlasten of kinderen therapie te geven. Het CJG

Apeldoorn is door de gemeente Apeldoorn gemachtigd om passende hulp in te zetten voor het gezin.

Telefoonnummer: 055-357-8875

Veilig thuis

PCBO Apeldoorn werkt volgens de meldcode. In bijlage 6 staat de meldcode opgenomen.

Telefoonnummer: 0800-2000